

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav české literatury a komparatistiky
Dějiny české literatury a teorie literatury

Teze disertační práce
Přehled publikační a odborné činnosti

Mgr. Jakub Sichálek

Staročeský apokryf o Jozefovi Egyptském

*The Old Czech Apocryphal Story of Joseph
(Son of Jacob)*

Školitelka: Dr. Pavlína Rychterová

2017

V disertační práci jsem sledoval filologické téma: textovou tradici staročeského prozaického díla o Jozefovi Egypťském, pro něž se v literárním dějepise vžil název *Život Jozefův*. Lze je důvodně datovat do 2. poloviny až konce 14. století.

Poznání textové tradice je v případě tohoto díla předpokladem k adekvátnímu edičnímu uchopení textu. Pracovní verze edice, pojatá jako materiál k budoucí edici finální, tvoří druhou část disertační práce.

V první, analytické části disertace jsem soustředil pozornost k problémům, které tradičně řešila vyšší a nižší textová kritika jako bázi pro zpřístupnění určitého literárního díla a jeho další zkoumání. Metodologicky jsem se inspiroval filologickou medievistikou, která východiska, postupy i cíle tradiční textové kritiky přehodnotila a zpřesnila tvář v tvář středověkým vernakulárním textům.

V úvodních kapitolách jsem představil stav bádání o *Životě Jozefově*, deziderata i perspektivy. Výklad jsem rozvrhl do tří období (kapitola 2.3), charakteristických touto tendencí, která nejvýrazněji určovala podobu bádání: bibliografie (1796–1861); edice a syntézy (1862–1937); konsolidace diskurzu a dílčí revize (1938–2008). Uzavřel jsem konstatováním, že dějiny bádání nad staročeským *Životem Jozefovým* jsou zčásti dějinami (znovu)objevování rukopisů. Dosavadní edice zprostředkovaly textovou podobu jen dvou rukopisných konkretizací *Života Jozefova* z celkových šesti. Takto omezené materiálové východisko znemožňovalo poznání specifik rukopisné tradice *Života Jozefova* jako celku i její další život v tiscích; neobjasněný zůstal jak vzájemný poměr rukopisů, tak jejich vztah ke starým tiskům. Téměř žádný badatelský zájem nevyvolala problematika latinské předlohy *Života Jozefova*: překvapuje dnes někdejší neochota zabývat se latinským textem, na který jako na potenciální předlohu upozornil J. Vilikovský už na konci 30. let minulého století.

Na pozadí této stručné rekapitulace hlavních problémů bádání nad *Životem Jozefovým* lze dobře shrnout, jaká *nova* disertační práce podává.

V kapitole 2.1 jsem podrobněji srovnal *Život Jozefův* s příslušnými kapitolami Genesis (37 a 39–45), s níž toto staročeské vypravování úzce tematicky i motivicky souvisí. V následující kapitole jsem se z diachronní perspektivy krátce věnoval názvům, jichž se dílu dostalo v literárním dějepise. Kapitola 2.3, zasvěcená dějinám bádání, je shrnuta výše. V kapitole 2.4 jsem určil a blíže charakterizoval latinskou předlohu *Života Jozefova*: Je jí *Historia Ioseph*, dílo španělského dominikána Alphonsia Bonihominis (Alfonso Buenhombre) vzniklé v r. 1336. (Pracoval jsem s recentní, dosud

nepublikovanou edicí *Historia Ioseph*, k jejíž revizi jsem v průběhu spolupráce s editorem Antonim Bioscou i Bas z univerzity v Alicante přispěl, ale nahlížel jsem často také do bohemikálních rukopisů, jak si žádala problematika mé práce.) Staročeský *Život Jozefův* je jediným známým zpracováním *Historia Ioseph* ve vernakulárním jazyce.

Identifikace latinské předlohy, specifické bohemikální redakce *Historia Ioseph*, iniciovala otázku po motivech recepce latinské *Historia Ioseph*, díle předního španělského intelektuála 1. pol. 14. stol. blízkého Pierru Roger, v pozdně středověkých Čechách (kapitola 2.4.3). Jako odpověď jsem nabídl několik pravděpodobných hypotéz, které vycházejí jednak z možné prostředkovatelské role českých či moravských Lucemburků, resp. někoho z dvorních kruhů, jednak se opírají o exemplární význam postavy (či příběhu) starozákonního Jozefa a domácí předpoklady pro recepci apokryfní jozefovské látky. Jedno lze považovat za jisté: České země hrály v tradování *Historia Ioseph* významnou úlohu.

Identifikace a detailní znalost latinské bohemikální předlohy *Života Jozefova* pomohly řešit některé problémy nižší textové kritiky staročeského překladu, které předchozí editoři staročeského textu nemohli uspokojivě vyřešit (příklady jsem uvedl v kapitole 2.4.8).

Východisko mého dalšího zkoumání tvořily rukopisy a tisky, které jsou nositeli textové tradice *Života Jozefova*. Jde o 6 rukopisů z poloviny a 2. poloviny 15. století a množinu starých tisků zhruba o století mladších. Určil jsem jejich vzájemný textový vztah, analyzoval jsem jejich skladbu, pokud jde o prameny (základní text a interpolace – u interpolací jsem určil jejich zdroj), a pokusil se postihnout genezi překladu i průběh jeho tradování, nakolik se odráží ve známých rukopisech či tiscích (kapitola 3).

Kolací textových pramenů *Života Jozefova* (pro něž jsem zavedl zkratky, které uvádím na konci tezí v seznamu pramenů a literatury) jsem dospěl k závěru, že rukopisy i tisky tradují týž překlad *Historia Ioseph*. Na počátku staročeské textové tradice tedy stál **jeden** překlad tohoto latinského díla. Tomuto překladu stojí nejbliž staročeské rukopisy **F** (ze začátku 50. let 15. stol.) a **M** (asi z r. 1470 nebo brzy poté): text, jež tradují, se vyznačuje – jak konstatovala M. Nedvěďová – hláskovými i lexikálními archaismy poukazujícími na vznik protografu ještě ve 14. století. Četné interpolace *Života Jozefova* v rukopisech **B** (z r. 1465), **W** (z r. 1491), **G** (z r. 1471) a **E** (z r. 1485) jsou pak produktem textové tradice, na jejímž počátku stál s nejvyšší pravděpodobností text *Života Jozefova* blízký znění **FM**.

Kolace rukopisů přesvědčivě ukázala, že žádný z rukopisů nepředstavuje sekundární textový pramen (*codex deterior*). Současně však jasně vyplynulo, že je třeba předpokládat existenci dnes nedochovaných rukopisů, minimálně čtyř až šesti.

Komparace textových pramenů z hlediska makrotextové výstavby pak vedla k závěru, že všech šest rukopisů lze rozdělit do **tří** dvojic, které představují tři verze *Života Jozefova* (**FM**, **BW** a **GE**). Tyto verze nelze navzájem stemmatologicky odvodit, představují tedy paralelní, autonomní redakce staročeského *Života Jozefova*. Přitom poslední dvojice **GE** má specifické postavení: Na jedné straně reprezentuje zvláštní verzi *Života Jozefova* – **G** a **E** lze textologicky chápat jako dvě svébytné úpravy v rámci jedné verze (vzájemný vztah **G** a **E** však není tak těsný, jako tomu je u dvojic rukopisů zbylých dvou verzí); na druhé straně ovšem, z perspektivy literárněvědné, představují **G** a **E** dva kompozičně a zčásti i tematicky rozdílné texty – nelze je pak chápat jako prameny jedné verze, ale naopak jako dvě autonomní verze. Diskrepanci mezi užší klasifikací textologickou a onou širší literárněvědnou bude třeba ještě věnovat zvláštní pozornost, protože nejde jen o problematiku terminologickou. Pro potřeby výkladu v rámci disertační práce dávám přednost širší, literárněvědné klasifikaci a pojmám rukopisné textové prameny *Života Jozefova* jako reprezentanty **čtyř** verzí (**FM**, **BW**, **G** a **E**).

S jistotou lze konstatovat, že znění *Života Jozefova* zprostředkované starými tisky, v zásadě zcela jednotné, vychází z jedné větve staročeské **rukopisné** tradice a je velmi blízké verzi **BW**.

Nic nenaznačuje tomu, že by při transmisi textu došlo ke kontaminaci opisovaných verzí. Příznačná je však jiná tendence: Jak postřehli už předchozí badatelé, rukopisné dochování *Života Jozefova* dosvědčuje jeho provázanost s vyprávěním o Aseneth i s *Poručenstvími dvanácti patriarch*; všechny památky se ve staročeském zpracování nacházejí v týchž rukopisech (*Život Jozefov* a *Jozef a Aseneth* ve všech šesti, *Poručenství* ve třech z nich). V českých zemích se tedy nejpozději kolem poloviny 15. století objevuje okruh skladeb, soustředěných kolem postavy Jozefa Egyptského a tradovaných v různých kombinacích, rozmanitě spojovaných a tvořících jozefovský cyklus, v němž se propojují biblické a parabiblické texty. Zčásti obdobné, interpolované znění přinášejí v tomto ohledu i mladší české tisky. Podobnou tendenci, tj. propojení tematicky blízkých, ale geneticky samostatných vyprávění o Jozefovi, lze vysledovat už ve středolatinských (ba i starověkých) rukopisech.

Verze *Života Jozefova* zapsaná v rukopisech **B** a **W** (filiačně velmi blízkých) má právě z hlediska interpolací zvláštní význam. *Život Jozefov* je interpolován knihou

Genesis v míře, která není srovnatelná s žádným jiným z ostatních českých ani latinských opisů *Života Jozefova* (resp. *Historia Ioseph*) – odpovídá to záměru pořadatele, jak je tlumočen v předmluvě. *Život Jozefův* v **BW**, charakteristický širokým, až genealogickým („románovým“) textovým podáním Jozefova příběhu, je totiž uveden původní předmluvou českého pořadatele, která dosud stála mimo pozornost badatelů, přestože je mimořádně zajímavá jako dobový doklad recepce postavy Jozefa i redaktorských principů zacházení s literárním textem. Předmluvě jsem věnoval zvláštní analytickou pozornost v kapitole 4. Český pořadatel označil textové znění *Života Jozefova*, dostupné v rukopisech **B** a **W**, jako „*nové sebranie*“ a formuloval tak hlavní kompoziční postup (mozaikový princip a přiznanou interpolaci s explicitním uvedením zdroje v marginálních rubrikách). Obdobnou metodu komponování textu, ovšem bez marginálních rubrik, lze doložit u dalšího apokryfního díla dochovaného v rukopise **B**, *Života Adama a Evy*.

Zvláštní pozornost jsem v disertaci věnoval právě interpolacím staročeského *Života Jozefova* (kapitola 5): Nově jsem doložil, že ve verzi **GE** se zřejmě nachází krátká interpolace vzatá z Comestorovy *Historia scholastica*; jde ovšem o tak krátký textový úsek, že jednoznačná identifikace pramene i samo chápání této textové pasáže jako interpolace je na hranici verifikovatelnosti. Přinejmenším však lze říct, že *Život Jozefův* v **GE** obsahuje na jednom místě motivy známé z vlivné a rozšířené *Historia scholastica*.

Problematika interpolací *Života Jozefova* vzatých z *Genesis* (jde primárně o rukopisy **BW**, **G** a **E**, kdežto **F** obsahuje pouze kratičkový appendix pocházející z *Genesis* 45–46) se ukázala být důležitým tématem pro nové perspektivy náhledu na výzkum dějin českého biblického překladu. Biblickým interpolacím v **BW** stojí nejbližší tzv. třetí redakce staročeského překladu bible (dle rozdělení V. Kyase) a z biblí mimo tuto redakci pak znění Starého zákona z tzv. Bible Dlouhoveského (Martinické) z r. 1475. Na druhé straně se však překlad biblických pasáží v **BW** od znění třetí redakce i Bible Dlouhoveského často liší, a to zejména v lexiku a syntaxi. Překlad *Genesis* obsažený v **BW** je místy ještě doslovnější, závislejší na latinském vulgátním pretextu než jmenovaná třetí +redakce staročeského biblického překladu i Bible Dlouhoveského. Dosud málo prozkoumaná třetí redakce staročeské bible i nejasné určení překladového typu u Bible Dlouhoveského (vedle některých teoretických, translatologických otázek, které jsem formuloval v závěru podkapitoly 5.2) brání přesnějšímu postihu problematiky biblických interpolací v **BW**. **BW** přitom obsahují ve vložených a rámcových biblických pasážích *Života Jozefova* téměř polovinu z padesáti kapitol *Genesis*, což představuje

textový materiál dosud nevytěžený při zkoumání dějin českého biblického překladu, včetně představ o genezi a recepci překladových redakcí.

Biblické interpolace v **G** a **E** se jednak liší od interpolací v **B**, jednak se místy různí také mezi sebou navzájem. Jako velmi pravděpodobné se jeví, že **G** obsahuje biblické interpolace, které jsou produktem snahy zakomponovat do biblického textu variantní překladová znění. Výrazná variabilita rukopisné textové tradice staročeského *Života Jozefova* se tedy odráží také v interpolacích.

Život Jozefův je v týchž rukopisech, které obsahují interpolace vzaté z *Genesis*, interpolován také staročeským překladem latinské *Historia Ioseph et Aseneth*. Latinská předloha byla v českém bádání známá; nově jsem však pracoval s jejími bohemikálními opisy, které se v některých detailech liší od znění, zmiňovaného dosavadním bádáním. Ze srovnání latinských a staročeských znění vyplývá, že *Historia Ioseph et Aseneth* existovala ve staročeském překladu ve dvojí verzi, volnějším a doslovnějším překladu; doslovný překlad, vzniklý před r. 1465, je doložen v rukopisech **BW**, kdežto rukopisy **FMGE** obsahují překlad volnější. Zajímavý je už sám dvojí stupeň recepce *Jozefa a Aseneth* v českém vernakulárním kontextu: přímé zapojení do narativu o Jozefovi na jedné straně (kdy je *Život Jozefův* interpolován *Jozefem a Aseneth* a druhé jmenované dílo představuje součást prvního – rukopisy **BGEW**) a na straně druhé kodexové, nikoli přímo textové propojení *Života Jozefova* a *Jozefa a Aseneth*, kdy se obě díla objevují v témže rukopise bezprostředně za sebou, psány jedním písařem (rukopisy **FM**). S obdobnou recepcí dochovaného textu (jako samostatného díla a jako vsuvky v rámci jiného díla) se setkáváme už ve středolatinšské tradici *Historia Ioseph et Aseneth*).

Geneticky je jádrem *Života Jozefova* překlad *Historia Ioseph*. Už tento parabiblický prototext zapříčinil, že *Život Jozefův* má výrazný intertextový potenciál, který byl zúročen právě v pozdně středověkých Českých zemích. Konstitutivním rysem rukopisného i tiskového tradování staročeského *Života Jozefova* je textové rozšiřování, zkracování, interpolování – doprovázené (nebo nahrazované) někdy přímými intertextovými odkazy; *Život Jozefův* totiž stojí v trvalé korelaci s látkou Vulgáty. Látková identita *Života Jozefova* (Jozefův příběh známý z *Genesis*) může být genealogicky rozvíjen novými a dalšími obsahy, vzatými jak z *Genesis*, tak ze starověkých pseudepigrafních textů, které byly na středověkém evropském Západě známy a rozšířeny díky latinským překladům a adaptacím – a odtud přešly i do písemnictví staročeského.

Kodexový kontext rukopisných textů staročeského *Života Jozefova* jsem přiblížil v kapitole šest. V zápisech *Života Jozefova* lze zaznamenat funkční rozptyl, daný intencí pořizovatele.

Dva nejstarší rukopisy **F** (z 50. let 15. století) a **B** (z poloviny 60. let 15. století) jsou velkoformátové kodexy, pořízené i vzhledem ke svému obsahu nákladněji, doplněné malířskou výzdobou: jde o soubory biblických a parabiblických textů, kde *Život Jozefův* zaujímá zcela přirozené místo nejen proto, že zde jinak Genesis chybí, ale také vzhledem k tomu, že vernakulární bible jako typ komunikátu nemá žádnou pevně danou podobu, ale je do jisté míry *ad hoc* souborem, propojujícím svobodně kanonické biblické texty a pseudepigrafy.

M zřejmě z roku 1470 (nebo doby krátce poté) a zřetelně moravské provenience připomíná formátem i skladbou o něco mladší tisky tradující část *Života Jozefova*, určené ke čtení a předčítání.

Roku 1471 zapsal *Život Jozefův* do **G** některý nám jménem neznámý utrakvista. Bude třeba ještě ověřit, zda nynější skladba kodexu, obsahujícího vedle *Života Jozefova* jinou rukou psaný staročeský *Snář*, odpovídá původnímu záměru konceptora kodexu – zda *Snář* i *Život Jozefův* byly zapsány společně proto, aby vytvářely rukopisný celek. Teprve po vyjasnění této otázky se můžeme ptát na motivaci pořízení a funkci kodexu.

Na kazatelské prostředí ukazuje skladba rukopisu **E** (kolem 1485). **E** spojuje s **G** nejen textologicky blízký zápis *Života Jozefova*, ale také fakt, že v obou kodexech je po *Životě Jozefově* zapsána i staročeská povídka o Tobiášovi, a to v zásadě v téže textové verzi.

Nejmladší rukopisný záznam *Života Jozefova* ve **W** (z r. 1491) je obtížné kontextualizovat, protože jeho nynější dochování je až novodobé (vazba z 19. století) a zřetelně sekundární, kdy byly spojeny dva původně samostatné textové celky.

Účelem edice, která tvoří druhou část disertace, je dokumentovat otevřenou strukturu textu s její variantností. Variabilita určující tradování staročeského *Života Jozefova* v rukopisných textových pramenech je natolik výrazná – zejména díky volnému nakládání s textem vlastního *Života Jozefova*, který je zkracován a interpolován –, že zpřístupnění textu nemůže mít podobu rekonstrukce toho textového znění *Života Jozefova*, jež stojí nejbližší předpokládanému původnímu staročeskému překladu latinské *Historia Ioseph*.

Život Jozefóv existuje ve čtyřech verzích (**FM**, **BW**, **G** a **E**) a edice reprezentuje všechny čtyři verze v živých textových formách z doby opisování, adaptování a tradování *Života Jozefova*. Tak je zpřístupněno dochované staročeské rukopisné recepční pole památky – texty, které byly prokazatelně čteny.

U těch verzí, které jsou známy ze dvou textových pramenů (**FM** a **BW**), je za základ edice zvolen starší a textově spolehlivější rukopisný pramen (*codex optimus*); textová podoba druhého rukopisu z dvojice je zachycena v různočtení v poznámkách pod čarou. U verze **FM**, která stojí nejbliž předpokládané prvotní podobě překladu, tvoří součást kritického aparátu i citace latinské předlohy, a to důsledně tam, kde se čtení **F** a **M** významově rozcházejí, případně také tam, kde to považuji za důležité např. z důvodu významové ekvivalence českého textu a latinského pretextu.

Edice je orientovaná na zprostředkování textového materiálu, který má sloužit jako relevantní východisko a základ textologického a literárněhistorického rozboru, podaného v první části disertace. Zvolený jednoduchý ediční formát neřeší technické a grafické otázky, nutně spojené s jakýmkoli finálním edičním výstupem určeným veřejnosti, nýbrž zůstává natolik otevřený, aby jej bylo možné rychle přizpůsobit individuálním technickým požadavkům budoucího edičního modelu spojeného s publikací.

V disertační práci jsem poprvé zpřístupnil text všech šesti rukopisů staročeského *Života Jozefova*, srovnal je mezi sebou (z hlediska textové výstavby a filiace) a určil 4 textové verze. Poprvé jsem také věnoval pozornost vztahu těchto rukopisů ke starým tiskům. Poprvé jsem analyzoval interpolace v rukopisných i tiskových verzích a upozornil na důležitou předmluvu ve verzi **BW**. Poprvé jsem se blíže věnoval latinské předloze *Života Jozefova* a identifikoval bohemikální redakci *Historia Ioseph*.

Z ryze filologického až lingvistického hlediska je identifikace latinské předlohy a její určení jako specifické bohemikální verze důležitá pro Slovník středověké latiny v českých zemích; podobně pak možnost konfrontovat staročeský text *Života Jozefova* (v textových pramenech někdy také lexikálně rozrůzněný) s latinskou předlohou – s vědomím, že překlad je místy velmi doslovný – přináší zajímavé podněty jak diachronní lexikografii, tak historické sémantice, translatoologii apod.

Práce tvoří základ budoucí komparativní analýzy zaměřené na řešení otázky, zda *Život Jozefóv*, *Jozef a Aseneth* a *Poručenstvie dvanácti patriarch* a další apokryfní či původně pseudepigrafní bilické prózy vznikly v téže době, v témže prostředí, zda či jak

jsou spojeny tímž autorem-překladačem a zda je spojuje i průběh textového tradování a recepce.

Užití sigly rukopisů a tisků českého *Života Jozefova*

F Praha, Knihovna kláštera františkánů u P. Marie Sněžné, sign. A f 3, ff. 253rb–267ra
(začátek 50. let 15. století)

B Praha, NK ČR, sign. XVII B 15, ff. 336vb–364ra (1465)

M Praha, KNM, sign. III H 29, ff. 1r–58v (1470)

G Brno, MZA, fond G 10, č. 412, ff. 132r–155r (resp. pag. 257–303) (1471)

E Praha, NK ČR, sign. XVII E 10, ff. 93r–139v (1485)

W Wrocław, BU, sign. IV Q 169, ff. 25r–62v (1491)

St *Testamentové aneb Kšaftové dvanácti patriarchův...* Tisky z let (uvádím signaturu exempláře, s nímž jsem pracoval):

1545 (Prostějov: Jan Günther); Praha, Strahov, sign. BA V 42;

1549–1551 (Praha: Bartoloměj Netolický z Netolic); Praha, KNM, sign. 27 G 7;

1570 (Praha: Jiřík Melantrich z Aventinu); Olomouc, VKO, sign. 32 540;

1601 (Praha: Anna Adamová z Aventinu); Praha, KNM, sign. 27 F 13.

Prameny a literatura

1. Prameny

▪ Rukopisy

Brno, Moravský zemský archiv, fond G 10, č. 412

Cividale del Friuli (Udine), Museo Archeologico Nazionale, Biblioteca Capitolare, sign. VIII

Kroměříž, Muzeum umění Olomouc – Arcidiecézní muzeum Kroměříž, Arcibiskupská knihovna, sign. 21 133 (D 76)

London, British Library, sign. Add. 32321

Olomouc, Vědecká knihovna v Olomouci, sign. M III 3

Praha, Knihovna kláštera františkánů u P. Marie Sněžné, sign. A f 3

- Knihovna Metropolitní kapituly pražské (Archiv Pražského hradu), sign. B 86
- Knihovna Metropolitní kapituly pražské (Archiv Pražského hradu), sign. O XIX
- Knihovna Národního muzea, sign. III H 29
- Knihovna Národního muzea, sign. XVI C 9
- Národní knihovna České republiky, sign. I G 12
- Národní knihovna České republiky, sign. V D 8
- Národní knihovna České republiky, sign. X D 9
- Národní knihovna České republiky, sign. XVII A 34
- Národní knihovna České republiky, sign. XVII A 37
- Národní knihovna České republiky, sign. XVII B 15
- Národní knihovna České republiky, sign. XVII E 10

Vyšší Brod, Klášterní knihovna, sign. Pap. 121

Wien, Österreichische Nationalbibliothek, sign. Cod. 1175

Wien, Österreichische Nationalbibliothek, sign. Cod. 4739

Wrocław, Biblioteka Uniwersytecka, sign. IV Q 169

Yale, Beinecke Library, sign. MS 904

▪ **Tisky**

Testamentové aneb Kšaftové dvanácti patriarchův...

- Praha, Královská kanonie premonstrátů na Strahově, sign. BA V 42
- Praha, Knihovna Národního muzea, sign. 27 G 7
- Olomouc, Vědecká knihovna v Olomouci, sign. 32 540
- Praha, Knihovna Národního muzea, sign. 27 F 13

Bible pražská (1488)

Praha, Národní knihovna České republiky, sign. 41.B.19 (digitální faksimile: www.manuscriptorium.com [přístup: 27. 3. 2017])

Bible kutnohorská (1489)

Praha, Knihovna Národního muzea, sign. 25 A 2b (digitální faksimile:
www.manuscriptorium.com [přístup: 27. 3. 2017])

2. Literatura (výběr)

AICHINGER, Wolfram

2005 Die „Legenda mirabilis“ des Alphonsus Bonihominis und ihre Bedeutung für die Antoniusüberlieferung in Text und Bild. In: *Antoniter-Forum* 13, s. 66–79.

BAUMANN, Winfried

1978 *Die Literatur des Mittelalters in Böhmen. Deutsch-lateinisch-tschechische Literatur vom 10. bis zum 15. Jahrhundert* (München – Wien: Oldenbourg).

BIBLE

2008 *Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad*, přel. ekumenické komise pro Starý a Nový zákon (Praha: Česká biblická společnost; 14. vyd. /5., opr. vyd./).

2009 *Jeruzalémská bible. Písmo svaté vydané Jeruzalémskou biblickou školou*, přel. František X. Halas – Dagmar Halasová (Praha – Kostelní Vydří: Krystal OP – Karmelitánské nakladatelství).

BIOSCA I BAS, Antoni

2006 *La Disputatio Abutalib. Edición crítica, traducción y estudio de Antoni Biosca i Bas* (Tesis doctorales Universidad de Alicante).

2012 *Historia de José y Asenet. Edición crítica y traducción de la primera versión latina* (Nueva Roma. Bibliotheca Graeca et Latina Aevi Posterioris, 37) (Madrid: CSIC).

BURCHARD, Christoph

1996/[1987] Der jüdische Asenethroman und seine Nachwirkung. Von Egeria zu Anna Katharina Emmerick oder von Moses aus Aggel zu Karl Kerényi. In BURCHARD 1996, s. 321–436.

1996 *Gesammelte Studien zu Joseph und Aseneth* (Studia in Veteris Testamenti pseudepigrapha, 13) (Leiden: Brill).

2005 The text of „Joseph and Aseneth“ Reconsidered. In: *Journal for the Study of the Pseudepigrapha* 14, s. 83–96.

BURCHARD, Christoph et al. (ed.)

2003 *Joseph and Aseneth* (Pseudepigrapha Veteris Testamenti Graeca, 5) (Leiden – Boston: Brill).

ČERNÝ, František

1900a Paběrky z moravského zemského archivu 7. Román o Josefovi Egyptském. In: *Věstník České akademie věd a umění*, s. 570–73.

DE JONGE, Marinus

1993 The Transmission of the Testaments of the Twelve Patriarchs by Christians. In: *Vigiliae Christianae* 47, No. 1, s. 1–28.

2003 *Pseudepigrapha of the Old Testament as Part of Christian Literature: The Case of the Testaments of the Twelve Patriarchs and the Greek Life of Adam and Eve* (Studia in Veteris Testamenti pseudepigrapha, 18) (Leiden: Brill).

DENIS, Albert-Marie – HAELEWYCK, Jean-Claude

2000 *Introduction à la littérature religieuse judéo-hellénistique*. 2 vols. (Turnhout: Brepols).

DERPMANN, Manfred

1974 *Die Josephgeschichte. Auffassung und Darstellung im Mittelalter* (Beihefte zum Mittellateinischen Jahrbuch, 13) (Ratingen – Kastellaun – Düsseldorf: Henn).

DOBROVSKÝ, Josef

1796 *Litterarische Nachrichten von einer auf Veranlassung der böhm. Gesellschaft der Wissenschaften im Jahre 1792 unternommenen Reise nach Schweden und Rußland* (Prag: bei J. G. Calve) (dostupné také [přístup: 7. 8. 2015]: <http://books.google.com>).

1818 *Geschichte der Böhmisches Sprache und ältern Literatur* (Prag: Haase) (dostupné také [přístup: 7. 8. 2015]: <https://archive.org/details/geschichtederb00dobr>).

1936 *Dějiny české řeči a literatury v redakcích z roku 1791, 1792 a 1818*, ed. Benjamin Jedlička (Spisy a projevy Josefa Dobrovského, 7) (Praha: Melantrich).

DUDÍK, Beda:

1852 *Forschungen in Schweden für Mährens Geschichte* (Brünn: Druck von Carl Winiker) (dostupné také [přístup: 7. 8. 2015]: <https://archive.org/details/forschungeninssc00dudigoog>).

FAVERTY, Frederic E.

1928 Legends of Joseph in Old and Middle English. In: *Publications of the Modern Language Association of America* 43, s. 79–104.

FENELLI, Laura

2007 *Sant' Antonio Abate. Parole, reliquie, immagini* (tesi di dottorato, Università degli Studi di Bologna) (dostupné na: <http://amsdottorato.unibo.it/245/> [přístup: 27. 3. 2017]).

FINK, Uta Barbara

2008 *Joseph und Aseneth. Revision des griechischen Textes und Edition der zweiten lateinischen Übersetzung* (Berlin – New York: de Gruyter).

FOIDL, Sabina

2011 Alfonsus Bonihominis. In: *Deutsches Literatur-Lexikon: Das Mittelalter*, hrsg. v. Wolfgang Achnitz, Bd. 2: *Das geistliche Schrifttum des Spätmittelalters* (Berlin – Boston: de Gruyter), sl. 227–228.

GIGUÈRE, Francine

1984 The Croatian Glagolitic Text of the Story of Joseph. In: *Language and Literary Theory. In Honor of Ladislav Matejka*, ed. by Benjamin A. Stolz – I. R. Titunik – Lubomír Doležel (Ann Arbor, Mich.: University of Michigan), s. 31–46.

HAELEWYCK, Jean-Claude

1998 *Clavis apocryphorum Veteris Testamenti* (Corpus christianorum) (Turnhout: Brepols).

HANUŠ, Ignác Jan

1869 *Dodavky a doplňky k Jungmannově Historii literatury české. 1. První a druhé oddělení literatury české* (Praha: Nákladem Českého museum).

HANUŠ, Josef

1889 Asseneth. *Ottův slovník naučný*. Díl 2 (Praha: Otto), s. 904, sl. 2.

1898 Dějiny literatury české. Doba stará. Přesné památky. In: *Památník na oslavu 50letého panovnického jubilea ... Františka Josefa I. Vědecký a umělecký rozvoj v národě českém 1848–1898*. IIIa. *Bibliografie. Dějiny literatury české* (Praha: Česká akademie císaře Františka Josefa I. pro vědy, slovesnost a umění).

HAVRÁNEK, Bohuslav – HRABÁK, Josef et al. (ed.)

1957 *Výbor z české literatury od počátků po dobu Husovu* (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd).

HAVRÁNEK, Bohuslav – HRABÁK, Josef – DAŇHELKA Jiří et al. (ed.)

1963 *Výbor z české literatury doby husitské. Svazek 1* (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd).

1964 *Výbor z české literatury doby husitské. Svazek 2* (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd).

HRABÁK, Josef (red.)

1959 *Dějiny české literatury. Sv. 1: Starší česká literatura* (Praha: Nakladatelství ČSAV).

JAKUBEC, Jan

1929 *Dějiny literatury české. Díl 1* (Praha: Laichter; 2., rozšíř. vydání).

JIREČEK, Josef

1860 Staročeské duchovní romány. In: *Rozpravy v oboru historie, filologie a literatury*, red. Josef Jireček – Hermengild Jireček (Viedeň: nákl. vl.), s. 76–78.

1875–1876 *Rukověť k dějinám literatury české do konce 18. věku. Sv. 1: A–L. Sv. 2: M–Ž*. (Praha: Tempský) (Svazek 2 však nese titul: *Dějiny literatury české. Díl I. Slovník životopisný a knihoslovní. Svazek II. M–Ž*.)

JUNGMANN, Josef

1825 *Historie literatury české* (Praha: Písmem Antonína Straširypky) (dostupné také [přístup: 7. 8. 2015]: <https://archive.org/details/historieliterat00junggoog>).

1849 *Historie literatury české*, ed. V. V. Tomek (Praha: V kommissí Kněhkupectví F. Řivnáče; 2., rozšíř. vyd.) (Nákladem Českého museum číslo XXXII) (dostupné také [přístup: 7. 8. 2015]: <https://archive.org/details/josefajungmanna00junggoog>).

JUNIOR, Nyasha, – BURFEIND, Carsten

2009 Asenath. In: *Encyclopedia of the Bible and Its Reception*. Vol. 2: *Anim – Atheism*, ed. by Christine Helmer – Steven L. McKenzie – Thomas Römer et al. (Berlin – New York: de Gruyter), sl. 962–967.

KAEPPELI, Thomas

1970 *Scriptores Ordinis Praedicatorum Medii Aevi*. Vol. I: A–F (Romae: Ad S. Sabinae).

KAEPPELI, Thomas – PANELLA, Emilio

1993 *Scriptores Ordinis Praedicatorum Medii Aevi*. Vol. IV: T–Z. *Praemissis addendis et corrigendis ad volumina I–III* (Roma: Istituto storico Domenicano).

KNIHOPIS

1965 *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*. Díl II. *Tisky z let 1501–1800*, část VIII. Red. František Horák (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd) (digitální verze [přístup: 27. 3. 2017]: <http://www.knihopis.cz/>).

KOLÁR, Jaroslav

2008 Aseneth. In: *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce*. Díl 4: S–Ž. Sv. II: U–Ž. Dodatky A–Ř, kol. aut., ved. red. Luboš Merhaut (Praha: Academia), s. 1879.

KOLÁR, Jaroslav – NEDVĚDOVÁ, Milada (ed.)

1983 *Proza českého středověku* (Živá díla minulosti, 95) (Praha: Odeon).

KOPTA, Josef – MARALÍK, Milan

1948 *Zahrada lásky. Staročeský Dekameron* (Praha: Evropský literární klub) (2. vydání Praha: Sfinx 1948; 3. vydání [bez Maralíkova doslovu i zmínky o jeho podílu] Praha: Melantrich 1974).

KRAEMER, Ross

1998 *When Aseneth Met Joseph. A Late Antique Tale of the Biblical Patriarch and His Egyptian Wife, Revisited* (New York – Oxford: Oxford University Press; reprint 2015).

2017 Joseph and Aseneth. In: *Encyclopedia of the Bible and Its Reception*. Vol. 14, *Jesus – Kairos*, ed. by Christine Helmer – Steven L. McKenzie – Thomas Römer et al. (Berlin – Boston: de Gruyter), sl. 715–717.

KYAS, Vladimír

1997 *Česká bible v dějinách národního písemnictví*, ed. Jaroslava Pečírková (Praha: Vyšehrad).

KYAS, Vladimír (ed.)

1988 *Staročeská bible drážďanská a olomoucká*. Díl 3: *Genesis–Esdráš* (Praha: Academia).

LEHÁR, Jan

2005 Stylistika variant staročeského Života Adama a Evy. In: IDEM, *Studie o sémantizaci formy* (Praha: Karolinum), s. 67–83.

2008c Život Jozefův. In: *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce*. Díl 4: S–Ž. Sv. II: U–Ž. Dodatky A–Ř, kol. aut., ved. red. Luboš Merhaut (Praha: Academia), s. 1855.

LIMOR, Ora

1996 The Epistle of Rabbi Samuel of Morocco. A Best-Seller in the World of Polemics. In: *Contra Judaeos. Ancient and Medieval Polemics between Christians and Jews*, ed. Limor. (Tübingen: Mohr), s. 177–194.

MARSMANN, M.

1971 *Die Epistel des Rabbi Samuel an Rabbi Isaak. Untersuchung und Edition* (München: Maxmilians-Universität).

MEERSSEMAN, Gilles Gérard

1940 La chronologie des voyages et des œuvres de frère Alphonse Buenhombre O. P. In: *Archivum Fratrum Praedicatorum* 10, 1940, s. 77–108.

MURDOCH, Brian

2003 *The Medieval Popular Bible. Expansions of Genesis in the Middle Ages* (Cambridge: Brewer).

2010 Bibles (Popular). In: *Handbook of Medieval Studies: Terms – Methods – Trends*, ed. by Albrecht Classen (Berlin – Boston: de Gruyter) s. 1642–1646.

NEDVĚDOVÁ, Milada

1982 Staročeské Knihy o rodu a běhu života Josefova. In: *Listy filologické* 10, s. 216–221.

NIESNER, Manuela

2005 „*Wer mit juden well disputiren*“. *Deutschsprachige Adversus-Judaeos-Literatur des 14. Jahrhunderts* (Tübingen: Niemeyer).

NOVÁK, Jan V. (ed.)

1910–1914 *Petra Comestora Historia scholastica* (Sbírka pramenů, skup. I, ř. II, č. 9–11) (Praha: Nákladem České akademie).

PEČÍRKA, Josef

1851a Zpráva o rukopisech českých v královské bibliotéce v Stokholmě se nacházejících. In: *Časopis Českého muzea (Časopis Českého museum)* 25, č. 1, s. 76–108.

1851b Zpráva o rukopisech českých v královské bibliotéce v Stokholmě se nacházejících. (Pokračování.) In: *Časopis Českého muzea (Časopis Českého museum)* 25, č. 2, s. 59–84.

1851c Zpráva o rukopisech českých v královské bibliotéce v Stokholmě se nacházejících. (Dokončení.) In: *Časopis Českého muzea (Časopis Českého museum)* 25, č. 3, s. 30–42.

PHILONENKO, Marc

1968 *Joseph et Aséneth. Introduction, texte critique, traduction et notes* (Leiden: Brill).

PHENIX, Robert R.

2008 *The Sermons on Joseph of Balai of Qenneshrin. Rhetoric and Interpretation in Fifth-Century Syriac Literature* (Studien und Texte zu Antike und Christentum, 50) (Tübingen: Mohr Siebeck).

QUENTIN, Henricus D. (ed.)

1926 *Biblia sacra iuxta Latinam vulgatam versionem. Librum Genesis* (Romae: Typis polyglottis Vaticanis).

PRUSÍK, František X.

1887 Duchovní romány. Josef a Asenech, Život Josefův, Adam a Eva. In: *Krok 1*, s. 260–264, 321–327.

1888 Duchovní romány. Josef a Asenech, Život Josefův, Adam a Eva. In: *Krok 2*, s. 23–25, 71–73, 124–127, 162–165, 212–216, 259–263, 309–312.

REINMUTH, Eckart (red.)

2009 *Joseph und Aseneth* (Tübingen: Mohr Siebeck).

RICARD, Robert

1960 La patrie de fr. Alfonso Bonhome. In: *Bulletin Hispanique* 62, č. 3, s. 331–332.

RUH, Kurt

1978 Votum für eine Überlieferungskritische Editionspraxis. In: *Probleme der Edition mittel- und neulateinischer Texte. Kolloquium der Deutschen Forschungsgemeinschaft Bonn 26.–28. Februar 1973*, hrsg. v. L. Hödl – D. Wuttke (Boppard), s. 35–40.

1985 Überlieferungsgeschichte mittelalterlicher Texte als methodischer Ansatz zu einer erweiterten Konzeption von Literaturgeschichte. In: *Überlieferungsgeschichtliche Prosaforschung. Beiträge der Würzburger Forschergruppe zur Methode und Auswertung*, hrsg. v. Kurt Ruh (Texte und textgeschichte, 19) (Tübingen), s. 262–272.

SCHÖNBERGER, Rolf et al. (red.)

2011 *Repertorium edierter Texte des Mittelalters aus dem Bereich der Philosophie und angrenzender Gebiete*. Bd. 1: A–D (Berlin: Akademie Verlag) (2., völlig überarb. und erw. Aufl.).

SCHÜTZ, Eva

1978 Alfonsus Bonihominis. In: *Die deutsche Literatur des Mittelalters. Verfasserlexikon*, Bd. 1, hrsg. v. Kurt Ruh et al. (Berlin – New York: de Gruyter), sl. 236–237 (zweite, völlig neu bearbeitete Auflage).

SIATKOWSKA, Ewa

2007 Apokryf o Asseneth w literaturze staroczeskiej i staropolskiej w nawiązaniu do literatury pięknej. In: *Fundamenta Europaea* 4, fasc. VI/VII, s. 47–59.

SICHÁLEK, Jakub

2013 Edice jako úkol: Jiří Daňhelka a textologie staršího českého písemnictví. In: Jiří Daňhelka: *Textologie a starší česká literatura*, ed. Jakub Sichálek (Varianty, 5) (Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR), s. 233–278.

2017a European Background: Czech Translations. In: *The Wycliffite Bible. Origin, History and Interpretation*, ed. by Elizabeth Solopova (Leiden – Boston: Brill), s. 66–84.

SKUTIL, Jan

1957 *Edice staročeských próz. Kriticko-bibliografický přehled* (jako celek nepublikovaná diplomová práce, obhájená na brněnské filozofické fakultě roku 1957; exemplář Moravské zemské knihovny v Brně, skladová sign. 4-1024.783).

1964 Dvě brněnské rukopisné literární práce z 15. stol. Rukopis o porodnictví a povídka o Dobešovi. In: *Příspěvky ke starší literatuře na Moravě*, red. Alois Gregor – Jan Skutil (Blansko – Brno: Okresní archiv v Blansku – Muzejní spolek v Brně), s. 21–34.

SMETÁNKA, Emil

1927 *Stará literatura česká 2* (Praha: Klub moderních filologů).

SOUKUP, Daniel

2013 *Židé ve starší české literatuře: Výbor beletrizovaných pramenů* (Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci; neprodejná interní publikace).

SOUŠEK, Zdeněk (red.)

1999 *Knihy tajemství a moudrosti. Sv. 3. Mimobiblické židovské spisy: pseudepigrafy* (Praha: Vyšehrad).

SPERANSKIJ, Michail Nestorovič

1907 „Zavěty dvěnadcati patriarchov“ v starinnoj češskoj pismennosti. In: *Sbornik statej posvjaščennych počitateljami Akademiku ... V. I. Lamanskomu. Čast' 1.* (S.-Peterburg: Akademia nauk), s. 19–40.

STANDHARTINGER, Angela

2014 Recent Scholarship on Joseph and Aseneth (1988–2013). In: *Currents in Biblical Research* 12, s. 353–406.

STARÝ ZÁKON

1978 *Starý zákon. Překlad s výkladem. Sv. 1: První kniha Mojžíšova – Genesis*, přel. starozákonní překladatelská komise při synodní radě Českobratrské církve evangelické (Praha: Kalich; 2. vyd.).

STEGMÜLLER, Fridericus (Friedrich)

1976 *Repertorium biblicum. Tomus VIII: Supplementum* (Matriti: Consejo superior de investigaciones científicas) (viz digitální podobu: <http://repub.uni-trier.de/cgi-bin/rebihome.tcl> [přístup: 27. 3. 2017])

STEJSKAL, Karel

1989 Die tschechischen Bibelhandschriften in kunsthistorischer Hinsicht. In: *Kuttenberger Bibel bei Martin von Tišnov. Kommentare*, hrsg. v. Reinhold Olesch – Hans Rothe (Biblia Slavica I/2) (Paderborn: Schöningh), p. 53–76.

STEJSKAL, Karel – VOIT, Petr

1991 *Iluminované rukopisy doby husitské* (Praha: Grafít).

STEUER, Wilhelm

1903 Die altfranzösische „Histoire de Joseph“. Kritischer Text mit einer Untersuchung über Quellen, Metrum und Sprache des Gedichts. In: *Romanische Forschungen* 14, s. 227–410.

SYLWAN, Agneta (ed.)

2005 *Petri Comestoris Scolastica Historia: Liber Genesis* (Corpus christianorum, Continuatio Mediaevalis, 191) (Turnhout: Brepols).

ŠKARKA, Antonín

1955 *Nástin dějin české slovesnosti v obdobích před rozkladem feudalismu*. Díl 1.: *Od počátků do sedmdesátých let 15. století* (Praha: Státní pedagogické nakladatelství; 2., přeprac. vyd.; 1. vyd. 1953).

TOMÁŠ ZE ŠTÍTNÉHO

1852 *Knížky šestery o obecných věcech křesťanských*, ed. Karel Jaromír Erben (Praha: Universita pražská – Tisk K. Jeřábkové, vedením J. Hlaváčka).

1873 *Knihy naučení křesťanského*, ed. Antonín Jaroslav Vrtátko (Praha: Nákladem Musea Království českého – V komisí u Františka Řivnáče).

1929a *Řeči nedělní a sváteční*, ed. Josef Straka (Praha: Česká akademie) (Spisy Tomáše ze Štítného, 2).

1929b *Knížky o hospodářovi*, ed. V. Foch (Praha: Reichl).

2006 *Život svaté Alžběty*, ed. Jaroslav Kolár (Praha – Litomyšl: Paseka) (Scholares, 10).

2009 *Vidění svaté Brigity Švédské v překladu Tomáše ze Štítného*, ed. Pavlína Rychterová (Praha: Filosofia)

TROST, Pavel

1984 K staročeskému Životu Josefa Egyptského. In: *Listy filologické* CVII, č. 1, s. 47–48; přetištěno in: IDEM 1995: 365–366.

1995 *Studie o jazycích a literatuře*, ed. Jaromír Povejšil (Praha: Torst).

TŘÍŠKA, Josef

1972 Anonymní česká literatura předhusitské reformace. In: *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis* 12, 1–2, s. 155–207.

TYL, Zdeněk

1968 Soupis pramenů Staročeského slovníku a jejich zkratk. In: *Staročeský slovník. Úvodní stati, soupis pramenů a zkratk*, hl. red. Bohuslav Havránek (Praha: Academia), s. 50–118.

UNTERKIRCHER, Franz

1974 *Die datierten Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek von 1451 bis 1500* (Katalog der datierten Handschriften in lateinischer Schrift in Österreich, 3) (Wien: Österreichische Akademie der Wissenschaften).

VIDMANOVÁ, Anežka

- 1960 Z bohemik vratislavské univerzitní knihovny. In: *Listy filologické* 83, s. 98–105.
- 1975 Středolatinští beletrie a Čechy. In: *Classica atque mediaevalia Jaroslao Ludvíkovský octogenario oblata*, red. Josef Češka (Brno: Filozofická fakulta Univerzity J. E. Purkyně), s. 235–246.
- 1984 Karel IV. a latinská literatura v Čechách. In: *Karolus Quartus. Sborník vědeckých prací o době, osobnosti a díle českého krále a římského císaře Karla IV.*, red. Václav Vaněček (Praha: Univerzita Karlova), s. 291–303. [rukopis odevzdán do tisku 1977]
- 1998 Nejstarší česká „beletrie“ a její středolatinští kořeny. In: *Speculum medii aevi = Zrcadlo středověku*, red. Lenka Jiroušková (Praha: KLP-Koniasch Latin Press), s. 124–149.
- 2003 Latinsko-česko-německá beletrie v lucemburských Čechách. Zamyšlení na začátku cesty, In: *Mediaevalia historica Bohemica* IX, s. 165–172.

VILIKOVSKÝ, Jan

- 1946–1947 O pôvode eschatologickej piesne „Když čas přijde dni súdnému“ v Pribišovom kancionáli. In: *Litteraria historica Slovaca. Časopis Slovenskej akadémie vied a umení* I–II, s. 7–24.
- 1948a *Próza z doby Karla IV.* (Praha: Sfinx; 2., změněné vydání [1. vydání: Praha: Evropský literární klub 1938]).
- 1948b *Písemnictví českého středověku* (Praha: Universum).

VOIT, Petr

- 2012 Nálezová zpráva o fragmentech tří pozdněantických próz tištěných počátkem 16. století: Gesta Romanorum, Asenech, Kronika o Apolloniovi. In: *Česká literatura* 60, č. 1, s. 55–75.

VRĚÁTKO, Antonín Jaroslav

- 1862 Aseneth: román biblický. Život Josefa: román biblický. In: *Časopis Českého muzea* 36, s. 64–76, 175–186, 213–230.

WEBER, Robertus et al. (ed.)

- 1975 *Biblia sacra iuxta Vulgatam versionem*. Tomus I: *Genesis–Psalmi* (Stuttgart: Württembergische Bibelanstalt) (zweite, verbesserte Auflage).

XERAVITS, Géza

- 2017 Joseph, History of. In: *Encyclopedia of the Bible and Its Reception*. Vol. 14, *Jesus – Kairos*, ed. by Christine Helmer – Steven L. McKenzie – Thomas Römer et al. (Berlin – Boston: de Gruyter), sl. 713–714.

ZÍBRT, Čeněk:

- 1912 Staročeská Poručení patriarch dvanácti, synův Jakobových. (Testamenta XII. patriarcharum). In: *Časopis Českého muzea* 86, s. 1–81.
- 1913 Rukopisné varianty staročeských Poručení patriarch dvanácti v Perně r. 1595 a J. Cereghettiho ze století XVIII. In: *Časopis Českého muzea* 87, s. 80–92.

Použité archivní fondy (vedle sbírek uvedených sub Prameny)

Literární archiv Památníku národního písemnictví v Praze, fond Jan Gebauer, karton 29/CH/2, vlastní rukou psané přípravy k univerzitním čtením, vznikající (a doplňované) v 80. a 90. letech 19. století, cca 1228 listů chovaných v tvrdých deskách, na deskách červenou tužkou: *Písně – legendy – bájky aj. rkp.*

Moravský zemský archiv v Brně, fond G 65, karton 7, vlastní rukou psané přípravy k univerzitním čtením, vznikající (i porůznu doplňované) ve 20. letech, případně i z kraje 30. let 20. století.

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond Jiří Daňhelka, karton 16, Altschechische Literatur II. Prosa. Textauswahl, Anmerkungen und Glossar, von Alois Schmaus und Jiří Daňhelka, nepublikovaný strojopis-čistopis.

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond Jiří Daňhelka, karton 89, korespondence Jiřího Daňhelky s Josefem Hrabákem.

Mgr. Jakub Sichálek

Publikační a odborná činnost (výběr za léta 2011–2017)

Edice a redakce

Jiří Daňhelka: Textologie a starší česká literatura. Uspořádal, závěrečnou studii a ediční poznámku napsal, komentáře, vysvětlivky, bibliografii a rejstříky sestavil Jakub Sichálek (Praha: ÚČL AV ČR, 2013).

Slovo a smysl – Word & Sense XI, 2014, č. 22 (monotematické číslo věnované tzv. starší české literatuře).

Studie

Edice jako úkol: Jiří Daňhelka a textologie staršího českého písemnictví. In: Jiří Daňhelka: *Textologie a starší česká literatura*, ed. Jakub Sichálek (Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR 2013), s. 233–278.

Vícejazyčnost literárního života v českých zemích 14. a 15. století. Sedm tematických exkurzů v rámci bohemistiky. In: *Česká literatura VI*, 2014, 62, s. 711–744.

Polemika o germanika. Kapitola z literárního dějepisu. In: *Slovo a smysl – Word & Sense XI* 2014, č. 22, s. 86–92.

České texty v Roudnických rukopisech. *Mastičkář a Kocovník*. In: Michal Dragoun, Lucie Doležalová, Adéla Ebersonová (edd.): *Ubi est finis huius libri deus scit. Středověká knihovna augustiniánských kanovníků v Roudnici nad Labem* (Praha: Scriptorium 2015), s. 206–229.

Poznámky k recepci Lichačovy koncepce textologie v západní Evropě a české paleobohemistice. In: Dmitrij Sergejevič Lichačov: *Textologie (Stručný nástin)*. Přeložila Jitka Komendová (Praha: ÚČL AV ČR 2015), s. 117–127.

Lost and Found in Translation. Der altschechische Barlaam zwischen kontemplativem Traktat, Predigt und Abenteuerroman. In: Matthias Meyer, Constanza Cordoni (edd.): *Barlaam und Josaphat. Neue Perspektiven auf ein europäisches Phänomen* (Berlin: de Gruyter 2015), s. 321–341 (společně s Pavlínou Rychterovou).

European Background: Czech Translations. In: Elizabeth Solopova (ed.): *The Wycliffite Bible: Origin, History and Interpretation* (Leiden: Brill, 2017), s. 66–84.

Vernacular *Vitaspatrum* in the Religious Polemic between Catholics and Utraquists in the Bohemia around the year 1500. In: Pavlína Rychterová (ed.): *Pursuing a New Order: Central European Vernaculars between Theology and Politics (14th – 15th century)* (Turnhout: Brepols; v tisku).

Účast na projektech

4/2011–3/2017, ERC-Projekt Volkssprachliche Texte des Spätmittelalters (ERC-Starting Grant Pavlína Rychterová *The Origins of the Vernacular Mode*, Institut für Mittelalterforschung ÖAW, Wien; člen řešitelského týmu)

od 1/2017 “Tvůrčí opisy”: Sborníky Oldřicha Kříže z Telče (†1504) (grant GA ČR, hlavní řešitelka Lucie Doležalová; člen řešitelského týmu)

Zvané přednášky, výstupy na konferencích

11. 7. 2011, International Medieval Congress, Leeds (Anglie)
Vitas Patrum in Czech Translation (referát)

3. 9. 2011, Letní škola mediévistických studií, Sázava nad Sázavou
Idealita a obscenita ve staročeské milostné lyrice (přednáška)

23. 11. 2012, Mehrsprachigkeit in Ostmitteleuropa (1400–1700), Marburg (Německo)
Mehrsprachigkeit in der hussitischen Apokalyptik und in den Prophezeiungstexten
(referát společně s Pavlínou Germanovou)

7. 9. 2013, Letní škola mediévistických studií, Sázava nad Sázavou
Z(ne)viditelní editorův stín... Chimérické čtení edic staročeských literárních děl (vedení editologického semináře)

26. 11. 2013, VI. textologické kolokvium *Rukopis / náčrt / tvůrčí akt*, Olomouc
In principio erat... Náčrt a mediévistika (referát)

19. 11. 2014, Workshop Pursuing a New Order: Central European Vernaculars between Theology and Politics (14th – 15th ct.), Institut für Mittelalterforschung, Wien
Vernacular Vitaspatrum in the Religious Polemic between Catholics and Utraquists in 15th ct. Bohemia (referát)

9. 12. 2014, Ústav české historie, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha
Staročeská báseň o kocovníkovi (přednáška)

8. 7. 2015 International Medieval Congress, Leeds (Anglie)
Central European Vernacular Biblical Apocrypha and Their Readers (referát)

9. 11. 2016 Kolokvium k diachronní lingvistice “Diachronní setkání Týnec 2016”, Týnec nad Sázavou
Staročeský Život Jozefův (referát)

21. 4. 2017, cyklus přednášek Historie nejen literární, část II. Literatura a historie – možnosti poloviny 20. století, Knihovna kardinála Berana, Plzeň
Jan Vilikovský a staročeská literatura (přednáška)

14. 9. 2017, 11. sjezd českých historiků, Olomouc
Identita a role: Dynamika milostného vztahu v Životě Jozefově (referát)

27. 10. 2017, Heresy and Bible Translation, Centre d'Études Supérieures de Civilisation
Médiévale, Poitiers (France)
The Vernacular Bible Translation: Czech and German Context (referát)